

Fonetika latiny

Na konci republiky a na počátku doby císařské měla spisovná latina tyto hlásky

1. **samohlásky *vocales***: *a, e, i, o, u* dlouhé a krátké
2. **dvojhásky *diphthongi***: *ae* (< *ai*), *au, ei, eu* (jen okr. měnilo se v *ou* a *ū*), *oe* (z *oi*), *ui*
3. **polosamohlásky tj. *semivocales***: neslabičné samohlásky v platnosti souhlásek *j, v* psáno ovšem *I* a *U*. Znak *V* je moderní, stará latina psala jen *U* *uortex*, *i uir, uxor*.
4. **souhlásky**: dělíme je jednak podle způsobu artikulace, explosivy pak dále dělíme podle místa artikulace a podle znělosti na tyto skupiny:

a) podle způsobu artikulace dělíme explosivy na

souhlásky plynné tzv. <i>liquidae</i> likvidy	<i>l, r</i>
souhlásky nosové tzv. <i>nasales</i> nasály	<i>m, n</i>
souhlásky třené tzv. <i>spirantes</i> spiranty	<i>f, s (fricativae)</i>
souhlásky ražené tzv. <i>explosivae</i> explosivy	<i>b, p, d, t, g, k (psáno c)</i>

b) rozdělení exploziv podle místa artikulace:

retné <i>labiales</i> labiály	b, p
zubné <i>dentales</i> dentály	d, t
zadopatrové <i>gutturales</i> (hrdelné, veláry)	g, k
labioveláry	g^w, k^w

c) rozdělení exploziv podle zvučnosti

znělé <i>mediae</i>	b, d, g, g^w
neznělé <i>tenues</i>	p, t, k, (C), k^w (Q)

d) hláska **h**, nebyla plná souhláska, písmeno *h* označovalo ostrý přídech *spiritus asper* následující samohlásky laryngála - hrdelná

e) spojením neznělých souhlásek ražených s *h* vznikly neznělé souhlásky **dyšné *tenues aspiratae aspiráty ph, th, ch***. Vyskytovaly se zprvu jen ve slovech řeckých *philosophia, theatrum, chorda*, ale **ph, a ch**, postupem doby proniká i do slov latinských *triumphus, pulcher*.

Y a *Z* byly převzaty z řečtiny - na konec abecedy, a vyskytují se jen ve slovech řeckých.

Hláska **qu** *labiovelára* původně jeden foném.